

	ПОЛІТОЛОГІЯ
	<p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) Освітньо-професійна програма: 12 «Інформаційні технології» Рік навчання: 4, семестр 1 Кількість кредитів: 3; 90 годин Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35, щотижнево за розкладом</p>

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат філос. наук, доцент Огаренко Євген Семенович
Кафедра:	політології
Контактна інформація:	ogarencko.eu@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через вказаний E-mail та очні зустрічі на консультаціях.

Опис дисципліни

Дисципліна спрямована на формування знань щодо сутності політики та влади, механізмів функціонування політичних інститутів (президента, парламенту, уряду, політичних партій), політичної динаміки («кольорові революції», війни, тероризм), політичних комунікацій та технологій просування до влади; формування на цій основі професійних компетентностей щодо застосування набутих знань до аналізу сучасної геополітичної ситуації в світі, політичних інститутів та політичної динаміки в сучасній Україні, вміння аргументовано відстоювати власну політичну позицію.

Структура курсу

Тема	Результати навчання	Завдання
1. Сутність політики, її походження та різновиди	Етимологічний зв'язок поняття «політика» із давньогрецьким словом «поліс» . Політика як мистецтво управління містом-державою. Визначення «politicos» в значенні як громадянина поліса, так і полісного устрою. Людина як «політична істота» (Аристотель). Політика як «прагнення до участі у владі чи впливу на її розподіл» (М. Вебер). Різновиди внутрішньої політики (фінансова, соціальна, культурна тощо). Специфіка зовнішньої політики як «усвідомлення інтересу, вираженого в термінах сили» (Г. Моргентау). Поняття геополітики і сучасної геополітичної ситуації в контексті російської агресії в Україну.	Питання, реферати, презентації

2. Політична влада, її легітимність та розподіл	<p>Чи справді «влада виходить з дула гвинтівки» (Мао Дзе дун) ? Специфіка політичної влади як суверенної та легальної. Легітимність політичної влади та її типи. Особливості і значення харизматичної легітимності влади. Криза легітимності влади та її наслідки. Шляхи подолання кризи легітимності влади, зокрема, в Україні. На які ресурси спирається політична влада? Чому в японській легенді меч, дорогоцінний камінь та дзеркало уособлювали могутність богині Сонця? Розподіл влади. Які ще гілки влади, окрім трьох основних, існують у суспільстві? Що таке «четверта влада» і яке її значення сьогодні? Поняття «м'яка влада» і особливості її використання в міжнародних відносинах??</p>	Питання, реферати, презентації
3. Політична еліта та політичне лідерство	<p>Поняття та функції політичної еліти. Що таке «контр-еліта»? Поняття «політичний клас» і «правлячий клас». В чому різниця? Специфіка та функції політичного лідерства. Основні концепції політичної еліти та лідерства. Хто такі «леви» і «лисиці» в концепції еліт В. Парето? Які специфічні риси притаманні політичному лідеру? Типології політичного лідерства. Хто такі «лідер-прапороносець» і «лідер-пожежник» в концепції М. Херман? Особливості формування політичної еліти в сучасній Україні. Маргінальний характер, криміналізованість, регіонально-клановий «трайбалізм» української політичної еліти. Команда «Зе» - нове покоління української еліти?</p>	Питання, реферати, презентації
4. Політичні режими сучасності: автократії та демократії	<p>«Демократія» в класичному та сучасному розумінні. Що таке «поліархія» (Р. Даль) та «елітарна демократія»? Поняття політичного режиму та два основні його різновиди: авторитарний та демократичний. Диктатура як різновид авторитаризму. Відмінність автократії і тоталітаризму. «Мажоритарні» та «консенсусні» демократії. В чому специфіка «нових демократій» та політичного режиму в Україні? Змагальність та конкурентність як ознаки демократичного виборчого процесу. Мажоритарні та пропорційні виборчі системи. Пряма і представницька демократія. Референдум і плебісцит як елементи прямої демократії в сучасній політиці.</p>	Питання, реферати, презентації
5. Форми державного правління та національно-територіального устрою в сучасному світі	<p>Держава як основний політичний інститут: її функції та ознаки. Дві основні форми державного правління в сучасному світі: монархії та республіки. Чи сумісна монархічна форма правління з демократичним режимом? В чому різниця між президентською і парламентською республікою? Змішані форми республіки: президентсько-парламентська, парламентсько-президентська, напівпрезидентська. Особливості української форми державного правління. Основні форми національно-територіального устрою: унітарна держава, федеративна, конфедеративна. Національно-територіальні конфлікти в середині держави: причини і наслідки. Розпад СРСР як наслідок національно-територіальних конфліктів. Питання Кримської автономії в складі України.</p>	Питання, реферати, презентації
6. Політичні партії та партійні системи	<p>Поняття, ознаки, функції політичних партій. Генезис політичних партій: від «клієнтел» до «партій-машин». Типологія партій. Ідеологічна типологізація партій. Закон «правого та лівого крила». М. Дюверже про «кадрові» та «масові» партії. Поняття</p>	Питання, реферати, презентації

сучасності	«лідерських» партій та їх значення в українській політиці. Типологія партійно-політичних систем. Що таке система «двох з половиною партій»? Переваги і недоліки багатопартійних політичних систем. Що таке багатопартійна система «непомірного плюралізму»? Політичні партії в сучасній Україні: генезис та сучасний стан. Партійні коаліції в сучасному українському парламенті.	
7. Революції та війни в сучасному світі	Поняття політичного конфлікту та політичної динаміки. Реформа та революція як основні засоби модернізації суспільства. Класичні та сучасні революції. Особливості «кольорових революцій». «Помаранчевий майдан» та «Революція гідності» в сучасній Україні: причини і наслідки. Поняття геополітики. Основні геополітичні концепції. Держава як «живий організм» Ф. Ратцеля. Поняття «хартленда» і «рїмленда» Х.Макіндера і Н. Спїкмена. Вїйна як «продовження полїтики» у концепції К. фон Клузевїца. Особливості сучасних вїйн. Геополїтичний сенс вїйни на Сходї України. Поняття терору і тероризму. Особливості сучасного мїжнародного тероризму та його полїтичне значення.	Питання, реферати, презентації
8. Полїтичні комунїкації в сучасному свїті: полїтичний маркетинг	Полїтична комунїкація як обмїн полїтичними смислами мїж полїтичним класом та суспїльством. Поняття полїтичного меседжу. Чи завжди самї полїтики зацїкавленї в його правильному розумїннї суспїльством? Маркетингова та пропагандистська форми меседжу. Реклама та пїар: в чому рїзниця? Значення каналу передачі полїтичної їнформації і, зокрема, роль ЗМї в сучасній полїтичній комунїкації. Що таке «їнфотейнмент» як сучасна форма полїтичної комунїкації за допомогою ЗМї? Психологїчні особливості полїтичної комунїкації. Полїтичний їмїдж та його складовї. Чому їмїдж полїтика, а не його програма, переважає сьгодні у просуваннї до влади кандидата чи полїтичної партії ?	Питання, реферати, презентації
9. Полїтичні технології та полїтичний консалтинг	Поняття полїтичних технологїй. Технологїчна складова полїтики та її значення у сучасному свїті. Поняття та становлення полїтичного консалтїнгу. Становлення полїтичних технологїй на пострадянському просторї. Технології виборчих кампанїй: ресурси, стратегія і тактика. Стратегія домінуючого стереотипу у виборчїй кампанїї. Тактичні засоби виборчої кампанїї: «ВДД», «телефонний прозвїн», «зустрїч їз кандидатом», «партизанський пїкет», «фїрмений стиль» тощо. Поняття та приклади «брудних» виборчих технологїй: традиційних («печиво», «карусель», «пїдставний кандидат») та ексклюзивних («пастка для тарганів»).	Питання, тести, презентації

Лїтература

1. Полїтологїя: навчально-методичний посїбник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Блїхара. Львїв: ПП «Арал», 2018. 540 с.
2. Воронянський О. В., Кулїшенко Т. Ю., Скубїй І. В. Полїтологїя: пїдручник. Харкїв, ХНТУСГ їменї Петра Василенка, 2017. 180с.
3. Полїтологїя: пїдручник для студентїв вищих навчальних закладїв / І. М. Коваль(керївник авт. колективу). Харкїв: Фолїо, 2012. 414 с.

4. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. – Львів : «Новий Світ-2000», 2017. – Т. 2. – 535 с.
5. Американський президенціалізм. Біографічна енциклопедія. За наук. ред. Хоми Н. М. Львів, «Новий світ – 2000», 2018. 369 с.
6. Сучасна політична лексика : енциклопедичний словник-довідник / за наук. ред. Н. М. Хоми. – Львів : «Новий Світ – 2000», 2015. – 396 с.
7. Афанасьєва М. В. Виборча інженерія в Україні. К.: Вид-во «Юридична думка». 2016. 470 с.
8. Шульга М. А., Зубчик О. А. Політичний менеджмент: навч. посібник. К.: Академвидав, Альма-матер, 2013. 157с.
9. Шведа Ю. Р. Технологія виборчої кампанії. Основи електорального маркетингу та менеджменту : навчальний посібник. Львів : Коло. 2013, 339 с.
10. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни. К.: Києво-Могилянська академія 2015, 497 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – ЗАЛІК

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
1. Сутність політики, її походження та різновиди	0 – 10 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
2. Політична влада, її легітимність та розподіл	0 – 10 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
3. Політична еліта та політичне лідерство	0 – 10 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
4. Політичні режими сучасності: автократії та демократії	0 – 10 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
5. Форми державного правління та національно-територіального устрою в сучасному світі	0 – 10 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
6. Політичні партії та партійні системи сучасності	0 – 10 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
7. Революції та війни в сучасному світі	0 – 10 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
8. Політичні комунікації в сучасному світі: політичний маркетинг	0 – 10 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 10
9. Політичні технології та політичний консалтинг	0 – 10 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії); 0 – 10 (тестування)	0 – 20
Всього за практичні заняття		100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10%). Обов'язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.